ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАУЧНОТО ЖУРИ

СТАНОВИЩЕ

От проф. дсн Венелин Ройчев Ройчев
Аграрен университет – Пловдив

ОТНОСНО: Участие на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков в конкурс за заемане на академичната длъжност ***„доцент"*** по професионално направление 6.1. „Растениевъдство", специалност ***„Лозарство", Шифър – 04.01.17.***

В конкурса за „ДОЦЕНТ", обявен в Държавен вестник бр. 53/27.06.2014 г. и на интернет страниците на ИЛВ и Селскостопанска Академия, участва само гл. ас. д-р Здравко Христов Наков – Институт по лозарство и винарство – Плевен.

Почти целият трудов стаж – 33 години – на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков, преминава в Институт по лозарство и винарство – Плевен, където продължава да работи и понастоящем в отдел „Сорт и сортоподдържане". В конкурса той участва с 45 публикации, от които 4 са свързани с дисертационния труд. От тях в международно списание с импакт фактор е отпечатана 1 статия, в български списания без импакт фактор – 14 броя, в международни списания без импакт фактор – 13 броя, в сборници от научни форуми (конгреси, симпозиуми, конференции) – 12 броя. Взел е участие в написването на 3 брошури и практически ръководства – Десертни сортове грозде, 1993; Наръчник на лозаря, 1996 и Справочник на лозаря, 1997.

Главната тема и научна значимост в повечето публикации на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков е приложението на клоновия отбор в селекцията на лозата и ампелографско изследване на отбраните неутвърдени и утвърдени клонове. В немалка част от тях се изследват проблеми, свързани със санитарната селекция при лозата, съдържание на тежки метали в гроздето, подходящи за България десертни и винени сортове, ампелографска характеристика и интродукция на различни сортове, използване на микросателитни маркери за характеризиране на генетичните ресурси на колекцията на ИЛВ-Плевен и други. Тези статии съдържат основните научни и приложни приноси на гл. ас. д-р Здравко Христов

Наков и представят най-често многогодишни агробиологични и технологични данни за новосъздадени и интродуцирани клонове и сортове лози, интерпретирани изцяло в зависимост от биометричната им същност и стопанско значение. Те са методически изградени правилно и в съответствие с приетите в лозарството критерии за провеждане на експерименталната работа. Изводите им съдържат ценна научна информация с важно приложно значение предимно в областите селекция на лозата и ампелография. Изследванията на кандидата, свързани с отбирането на клонове лози от известни местни и чужди сортове лози, внасят още по-голямо разнообразие в нашия лозов сортимент.

Научните трудове на кандидата са цитирани в 4 международни и чуждестранни научни списания, в 8 наши списания, дисертации и хабилитационни трудове и в 12 сборника от международни и национални научни форуми. Те са използвани от редица автори в научни трудове с различна цел, но предимно свързана със селекцията на лозата.

Гл. ас. д-р Здравко Христов Наков участва в 2 научни проекта по договор с ЕС и в 21 проекта, финансирани от НЦАН, МОН и други национални ведомства, на 3 от които е ръководител. Извършените изследвания са свързани със съхранението на генетичните ресурси на лозата в България, клонов отбор, интродукция на нови сортове, усъвършенстване на сортовия състав за десертно и винено гроздопроизводство, опазване на лозата от болести и други. Това са съвременни научни направления в лозарството и ампелографията, с важно стопанско значение, и участието на кандидата в работата по тези проекти показва неговите висока професионална подготовка и ерудиция. По характер и методология извършените изследвания са продължителни, изискващи много труд, прецизност и обективност. Получените резултати са публикувани в списания и представени на конференции у нас и в чужбина. Той е получил 9 сертификата за изобретения – създаване на клонове на стари местни и френски сортове и на нови винени и десертни сортове – междувидови хибриди, устойчиви на болести и ниски зимни температури. Притежава 1 свидетелство за утвърден научен продукт за внедряване в практиката на „Технология за създаване и отглеждане на лозови насаждения". Това са най-значимите постижения в научната му работа, които ще останат в теоретичното и практическо лозарство на България. Най-ценното и важното в тяхното научно измерение е, че те могат да се приложат незабавно при решаване на конкретни сортови и агротехнически проблеми.

Приемам изцяло приложената справка за научните и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков, тъй като те достоверно отразяват неговите постижения и личния му принос в отделните направления на лозарството, ампелографията и селекцията, в които е работил. В повечето изследвания той прилага рутинни методи, но постига оригинални резултати поради уникалността на обектите, с които работи – нови клонове и

сортове лози. Интересни са и приносите, произтичащи от ампелографските изследвания на интродуцирани сортове и клонове на разпространените в много страни на света Каберне Совиньон, Мерло, Шардоне, Юни блан и други, както и резултатите от техния химичен анализ и органолептичен профил на вино. Голяма част от получената научна информация се появява в нашата лозарска литература за първи път и може да се прилага не само в района на град Плевен, но и в други тероари и месторастене на лозовите насаждения в България.

Актуални са и разработените в колектив схема и методи за сортоподдържане при лозата, с цел осигуряване на автентичен, санитарно здрав посадъчен материал от различните категории „предбазов", „базов" и „сертифициран". Значимо съвременно научно предимство и практическо достижение в работата на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков е създадената реална възможност за производство на екологично чиста продукция от грозде от утвърдените десертни сортове – Плевенски фаворит и Гарант, и вино – от Плевенска роса, Кайлъшки рубин и Трапезица, които се характеризират с повишена устойчивост на ниски зимни температури, обикновена мана и филоксера.

Написаните в съавторство брошури и практически ръководства: Десертни сортове грозде, 1993; Наръчник на лозаря, 1996 и Справочник на лозаря, 1997, предоставят ценни професионални познания и могат да се използват в обучението на ученици и студенти, както и в дейността на различни специалисти в растениевъдството, технолози винари и любители на лозата.

В един труден за лозарството в България период, гл. ас. д-р Здравко Христов Наков продължава да работи в посочените лозарски направления и да получава резултати с важно стопанско значение. С всеотдайния си многогодишен труд, той е достоен продължител на големите традиции на Института по лозарство и винарство - Плевен в областите на интродукцията и клоновия отбор при лозата.

В заключение давам **положителна оценка** за научната работа и приносите на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков в областта на лозарството, ампелографията и селекцията на лозата и предлагам той да бъде избран за „ДОЦЕНТ" по професионално направление 6.1. Растениевъдство, специалност „Лозарство", шифър 04.01.17.

07.10.2014 г.
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
(Проф. дсн Венелин Ройчев Ройчев)